

2011 METŲ GIMTOSIOS KALBOS (BALTARUSIŲ, LENKŲ, RUSŲ,
VOKIEČIŲ) DALIES ŽODŽIU (VIEŠOJO KALBĖJIMO)
PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO
TEMOS IR POTEMĖS

GIMTOJI KALBA (BALTARUSIŲ)

ЛІТАРАТУРА

1. Літаратура як від мастацтва.
2. Раскажыце пра свайго любімага пісьменніка.
3. Ці згодні вы з думкай, што літаратура робіць чалавека высакародным? Адказ абгрунтуйце.
4. Якімі асаблівасцямі вызначаецца паэтычнае слова? Адказ праілюструйце прыкладам.
5. Беларускія пісьменнікі ў сучаснай Літве. Раскажыце пра аднаго з іх.
6. У літаратуры кожнага народа адлюстроўваецца яго гісторыя . Як Вы думаеце, чаму?
7. Раскажыце пра адзін з твораў беларускай мастацкай літаратуры (на выбар).
8. З дзейнасцю якіх беларускіх пісьменнікаў звязаны Ваш горад. Прывядзіце прыклад.
9. Раскажыце пра літаратурную творчасць вучняў Вашай школы.
10. Ахарактарызуйце асноўныя тэмы сучаснай беларускай літаратуры. Адказ праілюструйце прыкладамі.

МОВА

1. Мова – гэта важнейшы элемент культуры. Як вы думаеце, чаму?
2. Прывядзіце вядомыя Вам звесткі з гісторыі развіцця беларускай мовы.
3. Назавіце і ахарактарызуйце асноўныя функцыі мовы ў жыцці чалавека і грамадства.
4. Растлумачце, як узаемазвязаны паміж сабой вусная і пісьмовая мовы.
5. Як Вы лічыце, чаму сёння важна ведаць не толькі родную мову, але і іншыя?
6. Раскажыце пра сучасныя сродкі камунікацыі і іх моўныя асаблівасці.
7. Раскажыце пра адну з беларускіх графічных сістэм: кірыліцу, лацініцу, арабскае пісьмо.
8. Інтэрнэт і яго ўплыў на сучасныя моўныя нормы і працэсы.
9. Чаму мова – гэта грамадская з’ява? Адказ абгрунтуйце.
10. Каго з вядомых даследчыкаў мовы Вы ведаеце? Раскажыце пра аднаго з іх.

КУЛЬТУРА

1. Як вы разумееце значэнне слова “культура”?
2. Як Вы думаеце, чаму для народа вельмі важна зберагаць сваю родную культуру?
3. Якія помнікі старажытнай архітэктуры Беларусі Вы ведаеце? Раскажыце пра адзін з іх.
4. Раскажыце пра найбольш значную падзею з сучаснага культурнага жыцця Беларусі.
5. Раскажыце пра аднаго з сусветна вядомых культурных дзеячоў Беларусі.
6. З культурай і гісторыяй якіх народаў звязаны наш горад?
7. Назавіце мясціны нашага горада, звязаныя з беларускай культурай.
8. Як звязана культура з навукова-тэхнічным прагрэсам? Прывядзіце прыклад.
9. Імёны якіх вядомых дзеячоў культуры звязаныя з нашым горадам? Раскажыце пра аднаго з іх.
10. Паразважайце над тэндэнцыямі сучаснага культурнага працэсу.

GIMTOJI KALBA (LENKŲ)

LITERATURA

1. Czesław Miłosz jako wybitny twórca polski, związany z Litwą.
2. Miejsca i pamiątki związane z życiem kulturalno-literackim w Twojej okolicy.
3. Obraz Wilna w literaturze i sztuce.
4. Chlubne karty historii narodu i państwa polskiego w literaturze i sztuce.
5. Podróże kształcą. Motyw podróży w literaturze różnych epok.
6. Książki pozwalają poznać świat i ludzi. Podaj argumenty potwierdzające tę tezę.
7. Wierszem o przyrodzie. Przedstaw najpiękniejsze obrazy przyrody w poezji polskiej.
8. Świat zwierzęcy w literaturze. Alegorie i symbole.
9. Utwory literackie a ich ekranizacje. Omów na wybranych przykładach.
10. Jak wyobrażasz sobie możliwości interpretacji scenicznej wybranego utworu dramatycznego (np. „Balladyna“ J. Słowackiego, „Zemsta“ A. Fredry, „Moralność pani Dulskiej“ G. Zapolskiej lub in.)? Omów charakter i wygląd postaci, zaprojektuj scenografię i inne szczegóły przedstawienia.

JĘZYK

1. *Grzeczność nie jest sztuką łatwą ani małą* (A. Mickiewicz). Polska etykieta językowa.
2. W trosce o kulturę języka. Najpotrzebniejsze słowniki języka polskiego i wydawnictwa poprawnościowe.
3. Zapożyczenia słownikowe z różnych języków w polszczyźnie.
4. Frazeologia – jej źródła mitologiczne, biblijne, historyczne i ludowe.
5. Regionalna odmiana polszczyzny na Litwie i jej osobliwości.
6. Wielojęzyczność w historii różnych społeczeństw i we współczesnym świecie.
7. Język polski wśród innych języków słowiańskich.
8. Język, którego chciałbyś się nauczyć. Co wiesz o nim i o jego użytkownikach?
9. Sztuka pisania listów – dawniej i dziś. Omów listy, znane z historii literatury i porównaj je z dzisiejszymi zwyczajami komunikowania się ludzi ze sobą.
10. *Panuj słowom swoim i gestom swoim, jak wódz szykom w bitwie* (L. Staff). Omów zasady dyskusji, odwołując się do różnych przykładów z życia społecznego, politycznego itp.

KULTURA

1. Cmentarz Rossa w Wilnie jako zabytek kultury.
2. Ulicami Wilna. Przedstaw najcenniejsze zabytki architektury naszej stolicy.
3. Na skrzyżowaniu kultur. Tradycje i obyczaje na Wileńszczyźnie.
4. „Podróż“ po wybranym regionie Polski (np. Mazowsze, Małopolska, Kaszuby, Śląsk i in.) – w poszukiwaniu charakterystycznych cech kultury regionalnej.
5. Kalendarz polski – święta i pamiętne dni dla narodu polskiego oraz zwyczaje z nimi związane. Przedstaw wybraną kartkę z tego kalendarza.
6. Dzieła sztuki, które przynoszą narodowi polskiemu rozgłos i uznanie w świecie.
7. Sylwetki najznakomitszych twórców polskich w wybranej dziedzinie sztuki (do wyboru: malarstwo, muzyka, kino itp.).
8. Teatr bawi, uczy i wychowuje. Opowiedz o swoich spotkaniach z teatrem.
9. Wielkie dzieła i wielcy twórcy kultury epoki renesansu (lub innej wybranej epoki).
10. Najstarsze uniwersytety w Europie – historia i współczesność.

GIMTOJI KALBA (RUSŲ)

ЛИТЕРАТУРА

1. Какое из произведений литературы (кино) на ваш взгляд, наиболее глубоко затронуло проблему (проблемы) современного общества?
Представьте это произведение, аргументируйте свой выбор.
2. Библия – книга книг. Покажите, что без знания библейских сюжетов и истин нельзя полностью осознать идею некоторых художественных произведений. Например, повесть А.С.Пушкина «Станционный смотритель», главу «Бунт» из романа Ф. М. Достоевского «Братья Карамазовы», рассказ А. Платонова «Юшка» или др.
3. Мое литературное открытие.
Представьте произведение, которое произвело на вас сильное впечатление / которое вы бы рекомендовали своим сверстникам. Обоснуйте свой выбор.
4. Лирика или проза? Трагедия или комедия? Что вам ближе и почему?
Представьте избранный вами жанр / род литературы. Обоснуйте свои предпочтения.
5. Какова роль пейзажа в художественном произведении?
Покажите на примере одного-двух произведений по выбору.
6. Что могут нам поведать пословицы и поговорки о народе, их создавшем?
Почему нужно изучать устное народное творчество?
7. Какова функция интерьера в художественном произведении? Дом Лариных, кабинет Онегина, каморка Герасима (или др.) Что они поведали читателю о своих хозяевах?
8. «Страдающие эгоисты» в русской литературе (Онегин, Печорин). Кто виноват в их страданиях?
9. Как вы понимаете финал повести М. Булгакова «Собачье сердце»? Как он помогает нам понять позицию автора?
10. Как раскрывается тема сострадания в русской литературе? Покажите на примере «Шинели» Н. Гоголя, одного из произведений Ф. Достоевского или другого автора по выбору.

ЯЗЫК

1. Нормы литературного языка – оковы или ориентир для культурного человека?
Мотивируйте свое мнение.
2. О человеке можно судить по его речи так же, как и по кругу его общения. Раскройте эту мысль на конкретных примерах.
3. Составители словарей. В чем смысл их деятельности? О ком бы вы хотели рассказать?
4. Речевая характеристика литературного героя. Почему важно знать этот литературный прием?
5. «Говорящие» фамилии литературных героев. Что они могут поведать об их носителях?
6. Фразеологизмы и крылатые выражения. Как они расширяют возможности речи? Что помогают узнать о жизни прошлых поколений?
7. Вильнюс – многонациональный город. Считаете ли вы, что истинный его гражданин должен знать литовский, русский и польский языки? Мотивируйте свое мнение.

8. Знание языков «открывает двери». Раскройте эту мысль, опираясь на конкретные примеры.
9. Какие изменения происходят в современном русском языке? Что они говорят нам о жизни и ценностях современного человека?
10. Какова роль языка в жизни общества? Считаете ли вы, что каждый из нас вносит вклад в развитие и состояние родного языка? Мотивируйте свое мнение.

КУЛЬТУРА

1. Я – зритель Русского драматического театра.
Представьте виденную (-ые) вами постановку (-ки), выразите свои зрительские наблюдения.
2. Русская культура в Литве вчера и сегодня.
Кто её творцы? Есть ли у неё свои традиции, достижения? Близка ли она вам?
3. Русский характер.
Каким он предстает на экране, в средствах массовой информации? Какие мифы ходят о русских? Есть ли в этих мифах доля правды?
4. Расскажите своим сверстникам о музее, в котором вы побывали (реально или виртуально), или о том музее, в котором вы хотели бы побывать. Мотивируйте свой выбор.
5. Мой любимый жанр кино (комедия, мелодрама, фэнтэзи или др.)
Представьте его и обоснуйте свои предпочтения.
6. Зачем человеку изучать культуру и историю страны, в которой он живет?
7. Путешествие – прекрасный способ познать культуру страны, в которой живешь или которую посещаешь.
8. Мой любимый народный/православный праздник.
Представьте его и расскажите, что вам особенно нравится в этой традиции.
9. Музыка в моей жизни.
Расскажите, как и почему менялись ваши музыкальные пристрастия.
10. Культурный человек. Человек культуры.
Чем близки и чем отличаются эти два понятия? Каков, на ваш взгляд, культурный «минимум» современного человека?

GIMTOJI KALBA (VOKIEČIŲ)

LITERATUR

1. Mein Lieblingsautor.
2. Mein Lieblingsbuch.
3. Poesie in meinem Leben.
4. Jugendliteratur.
5. Deutsche Autoren und Litauen.
6. Klaipėda in der Literatur.
7. Kleinlitauen in der Literatur.
8. Das literarische Vilnius.
9. Lesen im 21. Jahrhundert.
10. Bibliothek und Internet in meinem Leben.

SPRACHE

1. Jugend und ihre Sprache.
2. Die Sprache der Internet-Kommunikation. Sprachwandel oder Sprachverfall?
3. Deutsche Sprache – schwere Sprache!? Begründen Sie Ihre Meinung.
4. Fernsehen und Sprachkultur.
5. Anglizismen in der Sprache.
6. Warum sagt man, dass Deutsch die Sprache der Dichter und Denker ist?
7. Ist die Sprache ein Bild der Seele? Begründen Sie Ihre Meinung.
8. Die Rolle der Sprache in einer globalisierten Welt.
9. Sollten Mundarten und Dialekte erhalten bleiben? Begründen Sie Ihre Meinung.
10. Sprache und Kommunikation.

KULTUR

1. Kulturdenkmäler der Stadt Klaipėda und ihre Bedeutung.
2. Kulturdenkmäler der Hauptstadt Vilnius und ihre Bedeutung.
3. Kino in Litauen.
4. Musikleben in Litauen.
5. Litauische Jugend und Kultur.
6. Theater in Litauen.
7. Kunst in Litauen.
8. Festivals und Festspiele Litauens.
9. Litauische Folklore und Volkskunst.
10. Berühmte Persönlichkeiten der litauischen Kultur.